

TUTUKLAMA – MAHSUP – ERTELEME MÜESSESELERİNİN BİRLİKTE UYGULANMA HÂLLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Hakan KAŞKA*

ÖZET

Mahsup, kesin hükümden önce gerçekleşen hürriyeti kısıtlayıcı sürelerin, hükmolunan cezadan indirilmesidir. Tutuklama, hürriyeti kısıtlayıcı özelliği nedeniyle mahsuba neden olan bir koruma tedbiridir. 5237 numaralı Türk Ceza Kanunu'nda, hapis cezasının ertelenmesi, cezanın özel bir infaz biçimi olarak düzenlenmiştir. Buna göre hapis cezasının ertelenmesi kararı ile birlikte, hükmolunan hapis cezası toplum içerisinde infaz edilmektedir. Bu nedenle tutuklama, mahsup ve erteleme müesseselerinin birlikte uygulanma hâlleri, çözülmesi gereken önemli bir mesele olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü hapis cezasının ertelenmesi kararı ile birlikte, hükmolunan hapis cezası toplum içerisinde infaz edildiği hâlde, mahsup, ceza infaz kurumundaki infaz süresini etkileyen bir müessesedir. Çalışmada, bu meseleye ilişkin çözüm önerileri açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tutuklama – Mahsup – Erteleme – İnfaz – Ertelemenin bölünmezliği

TOGETHER IMPLEMENTING FORMS OF THE ARREST – OFFSET – SUSPENSION

ABSTRACT

Offset is that lowering the times of restricting liberty which has occurred before definitive judgment, from ruled penalty. Arrest is a protection measure which causes to offset because of its property of restricting liberty. In Turkish Penal Code No. 5237, suspension of prison sentence is arranged as a special form of execution of punishment. Accordingly with the decision of suspension of prison sentence, prison sentence which is ruled, is executed in the society. For this reason, together implementing forms of the arrest, offset and suspension occurs as an important issue which must be solved. Because, although with the decision of suspension of prison sentence, prison sentence which is ruled, is executed in society, offset is an institute which affects the execution time in prison. In this work, solutions which are about this issue, are explained.

Keywords: Arrest – Offset – Suspension – Execute – Indivisibility of suspension.

* Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Elemanı,
e-posta: kaska.hakan09@gmail.com

GİRİŞ

Türk ceza hukukunda, birey üzerinde önemli etkileri olan ve birlikte uygulanma hâlleri karmaşıklık arz eden müesseselerden ikisinin, tutuklama ve mahsup şeklinde belirtilmesi mümkündür. Kısa tanımlarıyla bu müesseseler incelenecek olursa; tutuklama, ceza muhakemesindeki bir koruma tedbiri olarak¹, kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin ve bir tutuklama nedeninin varlığı hâlinde, hakkında kesinleşmiş bir hüküm bulunmaksızın, şüphelinin veya sanığın özgürlüğünün, hâkim kararıyla ve geçici olarak kısıtlanmasıdır².

Mahsup ise ceza hukuku ıstılahında, birey hakkındaki bir mahkûmiyet hükmünün kesinleşmesinden önce, bireyin özgürlüğünün kısıtlandığı sürelerin, söz konusu mahkûmiyetten indirilmesi anlamına gelmektedir. Nitekim 5237 numaralı Türk Ceza Kanunu Madde 63'te mahsup müessesesi, hükmün kesinleşmesinden önce gerçekleşen ve şahsi hürriyeti kısıtlama sonucunu doğuran bütün hâller nedeniyle geçirilmiş sürelerin, hükmolunan hapis cezasından veya adli para cezasından indirileceği şeklinde, ifade edilmiştir.

¹ Burada, tutuklamanın, ceza muhakemesindeki bir koruma tedbiri olduğunun vurgulanması, muhakeme hukukunun alt disiplinlerinde de farklı koruma tedbirlerinin bulunması nedeniyle yapılmıştır. Örneğin idari muhakemedeki yürütmenin durdurulması kararı, keza medeni muhakemedeki ihtiyati tedbir kararı da mahiyeti itibarıyla birer koruma tedbidir. Bk. KUNTER, Nurullah, *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, b. 9, İstanbul 1989, s. 656.

² KUNTER, s. 665, No. 363; ÖZTÜRK, Bahri/TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/SIRMA, Özge/SAYGILAR KIRIT, Yasemin F./ÖZAYDIN, Özdem/ALAN AKCAN, Esra/ERDEN, Efser, *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ed. ÖZTÜRK, Bahri, 6. Baskı, Ankara 2013, s. 465; ŞAHİN, Cumhur, *Ceza Muhakemesi Hukuku – I –*, 4. Baskı, Ankara 2013, s. 239; TOROSLU, Nevzat/FEYZİOĞLU, Metin, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 11. Baskı, Ankara 2013, s. 218; CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, b. 9, İstanbul 2012, s. 329; CENTEL, Nur, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararları Işığında Tutuklama Hukukuna Eleştirel Yaklaşım, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 17, Sa. 1-2, 2011, s. 49 (http://dosya.marmara.edu.tr/huk/fak%C3%BClitedergisi/2011C.17S.1-2/48-942011_C.17-S1-2_.pdf, erişim 10 Haziran 2014); ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, M. Nihat/DOĞAN, Koray/BACAĞIZ, Pınar/TEPE, İlker, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2011, s. 275; KOCA, Mahmut, Tutuklamada Oranlık İlkesi Çerçevesinde 2002 CMUK Tasarısının “Adli Kontrol” Tedbirinin Değerlendirilmesi, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 5, Sa. 2, 2003, s. 111 (<http://web.deu.edu.tr/hukuk/dergiler/DergiMiz5-2/PDF/koca4.pdf>, erişim 10 Haziran 2014); PAMUK, Gülfem, Ceza Muhakemesi Hukukunda Tutuklununun Salıverilme Talebinin İncelenme Usulü, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 17, Sa. 1-2, 2011, s. 266 (http://dosya.marmara.edu.tr/huk/fak%C3%BClitedergisi/2011C.17S.1-2/265-2812011_C.17-S1-2_.pdf, erişim 10 Haziran 2014).

Tutuklama, bireyin özgürlüğünün, kesin hükümden önce kısıtlanması sonucunu doğurmasına binaen mahsuba sebep olacak bir müessese niteliği arz etmektedir. Erteleme müessesesinin³ de, tutuklama ile mahsup müesseselerinin birlikte uygulanmasına dâhil olması hâlinde, çözülmesi gereken önemli bir mesele ile karşılaşılacaktır; zira 5237 numaralı Kanun'un sisteminde, erteleme, hapis cezasının ceza infaz kurumlarında değil; bilakis toplum içerisinde infaz edildiği bir müessese olarak düzenlenmiştir⁴. Buna karşılık mahsup, eğer tutuk olarak geçirilen süreler hapis cezasına mahkûmiyetten indirilecekse, bireyin ceza infaz kurumunda geçireceği süreyi etkileyen bir müessesedir. Çalışmada, karşılaşılan bu mesele, daha açık ifadeyle tutuklama – mahsup – erteleme müesseselerinin birlikte uygulanma hâllerine ilişkin farklı ihtimaller incelenecektir.

1.TUTUKLAMA–MAHSUP–ERTELEME MÜESSESELERİNİN BİRLİKTE UYGULANMA HÂLLERİNE İLİŞKİN FARKLI İHTİMALLER

1.1.TUTUK OLARAK GEÇİRİLEN SÜRE İLE HÜKMOLUNAN HAPİS CEZASININ SÜRESİNİN AYNI OLMASI

Bu ihtimalde, bireyin hakkında hükmolunan hapis cezasından önce tutuk olarak geçirdiği süre ile hakkında hükmolunan hapis cezasının süresi birbirini karşılamaktadır. Doktrinde mülga 765 ve 647 numaralı Kanunların yürürlükte olduğu dönemde, bu hâlde dahi erteleme kararı verilebilip verilemeyeceği hususunda, iki farklı görüş ileri sürülmüştür. Bir görüşe göre tutuk olarak geçirilen süre ile mahkûm olunan cezanın süresinin aynı olması hâlinde, infazı mümkün olmayan bir cezanın ertelenmesi de mümkün değildir. Belirtilmelidir ki aynı yönde Yargıtay Ceza Genel Kurulunun bir içtihadı da bulunmaktadır⁵. Buna karşılık, diğer görüşte olan müellifler tarafından, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun içtihadına da cevap olacak şekilde, kanunda koşullarının ve uygulanamayacağı hâllerin açıkça gösterilmiş olması karşısında, erteleme müessesesinin kapsamının bir içtihatla daraltılamayacağı ifade edilmiştir.

³ Burada, erteleme müessesesi ile kast edilen, erteleme türlerinden biri olan ve 5237 numaralı Kanun Madde 51'de düzenlenen, *hapis cezasının ertelenmesi müessesesidir*.

⁴ YENİDÜNYA, Ahmet Caner, 5237 sayılı TCK'da Hapis Cezasının Ertenilmesi, *Hukuki Perspektifler Dergisi*, Sa. 7, Temmuz 2006, s. 63; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. Baskı, Ankara 2013, s. 545.

⁵ Bahis konusu içtihat için bk. DÖNMEZER, Sulhi, Mevkufen Çekilmiş Olan Cezanın Tecilli, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. X, Sa. 3-4, 1945, s. 861, 862; DÖNMEZER, Sulhi/ERMAN, Sahir, Nazarı ve Tatbiki Ceza Hukuku, C. III, b. 9, İstanbul 1983, s. 31, dipnot 55.

Kaldı ki bu ihtimalde, sanık hakkında erteleme kararı verilmesinde fayda bulunmaktadır; zira 765 numaralı Kanun'un sistemine göre erteleme kararından sonraki deneme süresi iyi hâl ile geçirildiği takdirde, mahkûmiyet esasen vaki olmamış sayılacak, mahkûmiyetin neticesi olan hak kayıpları ve sınırlamaları ile tekerrür hükümleri uygulanma alanı bulamayacaktır⁶.

İfade edilmelidir ki 5237 numaralı Kanun'un sisteminde, erteleme kararından sonra belirlenecek deneme süresi iyi hâl ile ve/veya yükümlülüklerle uygun geçirildiği takdirde, hükmolunan hapis cezası yalnızca infaz edilmiş sayılacağı için ilk ihtimal bağlamında yaşanan tartışmanın artık geçerliliği kalmamıştır. Buna göre hükmolunan hapis cezasından önceki tutuk olarak geçirilen süre ile hükmolunan hapis cezasının süresinin aynı olması hâlinde, koşulları mevcut olsa dahi, hâkimin, hapis cezasının ertelenmesi kararı vermemesi gerekir⁷. Bu bağlamda, hükmolunan hapis cezasının ertelenmesinin, fail açısından bir faydası olmadığı gibi⁸ erteleme kararından sonra, hakkında denetimli serbestlik tedbirlerine karar verilmese dahi, failin iyi hâl ile geçirmesi gereken bir deneme süresinin söz konusu olması itibariyle ağır sonucu da bulunmaktadır. Anlaşılabileceği gibi hâkimin takip etmesi gereken usul, hükmolunan hapis cezasından, tutuk olarak geçirilen sürenin mahsup edilmesi ve böylelikle cezanın infaz edilmiş sayılması şeklindedir⁹.

⁶ DÖNMEZER/ERMAN, s. 31, 32, No. 1674; DÖNMEZER, Sulhi, Mevkufen Geçirilen Cezanın Tecili, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. X, Sa. 1-2, 1944, s. 409, 410; DÖNMEZER, Mevkufen Çekilmiş Olan Cezanın Tecili, s. 861, 862; ÖNDER, Ayhan, *Ceza Hukukunda Tecil ve Benzeri Müesseseler (Mukayeseli Hukukta ve Hukukumuzda)*, İstanbul 1963, s. 143, 144; İÇEL, Kayıhan, Mevkufen Geçen Müddetin Ceza Mahkûmiyetlerinden Mahsubu, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 29, Sa. 3, 1963, s. 577 (<http://journals.istanbul.edu.tr/iuhfm/article/view/1023004940/1023004480>, erişim 9 Kasım 2014); İÇEL, Kayıhan/SOKULLU – AKINCI, Fusun/ÖZGENÇ, İzzet/SÖZÜER, Adem/MAHMUTOĞLU, Fatih S./ÜNVER, Yener, *İçel Yaptırım Teorisi*, b. 2, İstanbul 2002, s. 380; BİRSEN, Müfit, Tecil, *Adalet Dergisi*, Sa. 5, Yıl: 41, Mayıs 1950, s. 635; ÖZGENÇ, İzzet, Bir Ceza İnfaz Rejimi Olarak Erteleme, *Anayasa Yargısı Dergisi*, *Anayasa Mahkemesi'nin 39. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler (25-26 Nisan 2001)*, C. 18, Ankara 2001, s. 108; ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. Baskı, Ankara 2011, s. 635, dipnot 109; CENTEL, Nur, Yeni Türk Ceza Yasası'nın Yaptırımlar Sistemine Eleştirel Yaklaşım, *Prof. Dr. Yavuz Alangoya için Armağan*, İstanbul 2007, s. 808.

⁷ ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler)*, b. 2, Ankara 2005, s. 654; TOROSLU, Nevzat, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 19. Baskı, Ankara 2013, s. 423; KOCA/ÜZÜLMEZ, s. 547.

⁸ ÖZTÜRK, Bahri/ERDEM, Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, 11. Baskı, Ankara 2011, s. 381, No. 719; HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15. Baskı, Ankara 2013, s. 572; TÖNGÜR, Ali Rıza, *Ceza Hukukunda Yeni Boyutlarıyla Erteleme*, *İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi*, İstanbul 2008, s. 74.

⁹ ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner, *Ceza Hukuku Genel*

1.2.TUTUK OLARAK GEÇİRİLEN SÜRE İLE HÜKMOLUNAN HAPİS CEZASININ SÜRESİNİN FARKLI OLMASI

Bu başlık altında, öncelikle bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezasının süresinin erteleme sınırı içerisinde olmaması; fakat tutuk olarak geçirdiği sürenin mahsup edilmesiyle hapis cezasının süresinin erteleme sınırı içerisinde kalabilecek olması, daha sonra ise bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezasının erteleme sınırı içerisinde kalması; fakat hükümden önce tutuk olarak geçirdiği sürenin de bulunması incelenecektir.

1.2.1.Tutuk Olarak Geçirilen Sürenin Mahsup Edilmesiyle Hükmolunan Hapis Cezasının Süresinin Erteleme Sınırı İçerisinde Kalabilecek Olması

Bu ihtimalde, bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezasının süresi, erteleme sınırı içerisinde olmamakla birlikte, daha önceki tutuk olarak geçirdiği sürenin mahsup edilmesiyle hakkında hükmolunan hapis cezasının süresinin erteleme sınırı içerisinde kalabilecek olması, söz konusudur. Örneğin yapılan yargılama sonucunda, işlemiş olduğu suçtan dolayı, birey hakkında üç yıl hapis cezasına hükmedilmiştir. Bireyin, hakkındaki hapis cezasına mahkûmiyet hükmünden önce de tutuk olarak geçirdiği bir yıllık süre bulunmaktadır. Burada her ne kadar, bir yıllık sürenin, hükmolunan üç yıldan mahsup edilmesi yöntemi izlenecek ve kalan iki yıl, erteleme sınırı içerisinde kalacak olsa dahi, hapis cezasının ertelenmesinde, *hükmolunan ceza* nazarı itibara alınacağı için kalan iki yıllık cezanın ertelenmesine karar verilemeyecektir. Aksi bir kabul, hem kanunun hükmolunan hapis cezasının iki yıl olması hâlinde ertelenebileceğini ifade eden *hükmünün dolanılması*¹⁰ hem mahsup müessesesinin, cezanın ceza infaz kurumunda çektirileceği süreyi etkilemesi nedeniyle mahiyeti itibariyle birbiriyle bağdaşmayan müesseselerin telif edilmesi sonucunu doğuracaktır¹¹.

Hükümler, 7. Baskı, Ankara 2013, s. 761; CENTEL, s. 808; YENİDÜNYA, s. 66; ÇOLAK, Halûk/ALTUN, Uğurtan, *Türk Ceza Hukukunda Ceza ve Güvenlik Tedbirleri*, Ankara 2007, s. 165; İNCE, Hüseyin, *Türk Ceza Hukukunda Kısa Süreli Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenek Yaptırımlar*, Ankara 2007, s. 243. Aksi yönde görüş için bk. ÖNDER, s. 144; ZAFER, Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1 – 75*, İstanbul 2010, s. 386.

¹⁰ 5237 numaralı Kanun Madde 51 – “(1) İşlediği suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm edilen kişinin cezası ertelenebilir. ...”

¹¹ ÖNDER, s. 149, 150, 151; İÇEL/SOKULLU – AKINCI/ÖZGENÇ/SÖZÜER/MAHMUTOĞLU/ÜNVER, s. 380; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA, s. 761; ÖZGENÇ, *Gazi Şerhi*, s. 655; ÖZGENÇ, *Erteleme*, s. 108; ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, b. 9, Ankara 2013, s. 827; ZAFER, s. 385, 386; KOCA/ÜZÜLMEZ, s. 548; YENİDÜNYA, s. 66; TURHAN, Faruk, Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Cezaların Erteleme ve Uygulama-

1.2.2. Hükmolunan Hapis Cezası Erteleme Sınırı İçerisinde Olmakla Birlikte Tutuk Olarak Geçirilen Sürenin De Bulunması

Bu ihtimalde, bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezasının erteleme sınırı içerisinde kalması; fakat hükümden önce tutuk olarak geçirdiği sürenin de bulunması ve bu sürenin, hükmolunan hapis cezasının süresini karşılamaması, söz konusudur. Örneğin yapılan yargılama sonucunda, işlemler olduğu suçtan dolayı, birey hakkında iki yıl hapis cezasına hükmedilmiştir. Bireyin, hakkındaki hapis cezasına mahkûmiyet hükmünden önce de tutuk olarak geçirdiği bir yıllık süre bulunmaktadır. Kanaatimizce bu hâlde, hem *ertelemenin bölünmezliği ilkesine*¹² hem yukarıda açıklandığı üzere mahsup ile erteleme müesseselerinin mahiyetleri itibarıyla telif edilememesine binaen, mahsup işlemi yapılmaksızın, hükmolunan iki yıllık hapis cezasının ertelenmesi kararı verilmesi gerekmektedir¹³.

Doktrinde bir görüşe göre hükmolunan hapis cezasının erteleme sınırı içerisinde kaldığı, aynı zamanda daha önce tutuk olarak geçirilen sürenin de bulunduğu ve bu sürenin, hükmolunan hapis cezasının süresini karşılamadığı hâllerde, yine de mahsup işleminin yapılması gerekmektedir; zira deneme

da Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Atatürk'ün 125. Doğum Yılına Armağan*, C. X, Sa. 3-4, 2006, s. 33; İNCE, s. 243; ÇOLAK/ALTUN, s. 165; SIZIROĞLU, Bahaettin, Cezaların Tecili, *Askerî Adalet Mecmuası*, Sa. 7, Yıl: 2, Aralık 1956, s. 467. Aksi yönde bk. ÖZTÜRK/ERDEM, s. 381, No. 719.

¹² Ertelemenin bölünmezliği ilkesi, suçlu hakkında, hem hapis hem adli para cezasını gerektiren bir suçtan dolayı, yine hem hapis hem adli para cezasına hükmedildiği ve koşulları bulunduğu takdirde; hapis cezasının ertelenmesine karar veren hâkimin, adli para cezasının da ertelenmesine karar vermesi gerektiği anlamına gelmektedir. Bk. YÜCE, Turhan Tufan, *Ceza Hukukunun Temel Kavramları*, Ankara 1985, s. 166; GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat, *Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi*, b. 5, İstanbul 1988, s. 1018; BİRSEN, s. 636. Ertelemenin bölünmezliği ilkesinin, ertelenecek cezanın miktarı yönünden de görünümü bulunmaktadır ki yukarıda bahsedilen hâl, bunlardan biridir. Bu hususta bilgi için bk. KAŞKA, Hakan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hapis Cezasının Ertelenmesi Müessesesi, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Erzurum 2013, s. 63.

¹³ DÖNMEZER/ERMAN, s. 33; DEMİRBAŞ, Timur, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Baskı, Ankara 2013, s. 670; GÜNAY, Erhan, *Uygulamalı – İçtihatlı – Notlu Türk İnfaz Hukuku*, 3. Baskı, Ankara 1996, s. 78; EREM, Faruk, Cezaların Tecili Kararı ve Bunun Neticeleri, *Adalet Dergisi*, Sa. 8, Yıl: 39, Ağustos 1948, s. 890; GÖZÜBÜYÜK, A. Pulat, Erteleme Dileğini Yargıcın Reddedemiyeceği Hal, *Adalet Dergisi*, Sa. 6, Yıl: 36, Haziran 1945, s. 558; Yargıtay Sekizinci Ceza Dairesi, Esas: 1998/4146, Karar: 1998/6042 numaralı ve 30.04.1998 tarihli kararında, aynı kanaati ifade etmiştir. “... Hükmedilen ceza ertelendiğine göre TCK.nun 40. maddesinin erteleme hükmünün uygulanmasından sonra tabiki gerekirken, daha önce uygulanması suretiyle mahsup edilen cezanın erteleme dışı bırakılması, ...” (<http://www.hukukturk.com>, erişim 9 Haziran 2014). Tabiidir ki bu görüş, hapis cezasının ertelenmesinin koşullarının bulunduğu ve hâkimin de bu doğrultuda ertelemeye karar verilmesini takdir ettiği varsayılarak ileri sürülmüştür.

süresi yeniden suç işlendiği takdirde ceza infaz edilecektir¹⁴. Belirtilmelidir ki deneme süresi içerisinde yeniden suç işlenmesi ve bu nedenle cezanın infaz edilecek olması hâlinde, tutuk kalınan süre dolayısıyla mahsup işleminin yapılması mümkündür. Daha açık bir ifadeyle deneme süresi içerisinde suç işlendiği takdirde, cezanın infazına karar verileceği varsayımından hareketle daha önceden mahsup işleminin yapılması yerine; somut olayda, deneme süresi içerisinde suç işlendiği ve cezanın infazına karar verildiği anda mahsup işleminin gerçekleştirilmesi mümkündür ve daha isabetlidir¹⁵. Nitekim 5275 numaralı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun Madde 98 hükmü, mahsup işleminin, bu anda gerçekleştirilmesi hâlinde, bir mesele ile karşılaşılmasını engelleyici niteliktedir¹⁶.

Doktrindeki hâkim kanaate¹⁷ ve Yargıtay'ın istikrar kazanmış içtihatlarına göre mahsup işleminin yapılabilmesi için tutuk kalınan suç dolayısıyla verilen hükmün kesinleşmesinden önce işlenmiş bir suç dolayısıyla mahkûmiyetin bulunması gerekmektedir. Buna karşılık, tutuk kalınan suç dolayısıyla verilen hükmün kesinleşmesinden sonra işlenmiş bir suç dolayısıyla verilen mahkûmiyet hükmünden de tutuk olarak geçirilen sürenin mahsup edilmesi, mahkûma, âdeta suç işleme hürriyetinin verilmesidir¹⁸. Kanaatimizce deneme

¹⁴ CENTEL/ZAFER, s. 358, 359.

¹⁵ Aynı yönde bk. BIYIKLI, Hasan, Tutukluluk Süresinin Ceza Mahkûmiyetlerinden İndirilmesi, *Yargıtay Dergisi*, C. 9, Sa. 3, 1983, s. 287.

¹⁶ ÖZGENÇ, *Genel Hükümler*, b. 9, s. 829. 5275 numaralı Kanun Madde 98 (Mahkûmiyet Hükmünün Yorumunda veya Çektirilecek Olan Cezanın Hesabında Duraksama) – “(1) Mahkûmiyet hükmünün yorumunda veya çektirilecek cezanın hesabında duraksama olursa, cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilemeyeceği ileri sürülür ya da sonradan yürürlüğe giren kanun, hükümlünün lehinde olursa, duraksamanın giderilmesi veya yerine getirilecek cezanın belirlenmesi için hükmü veren mahkemeden karar istenir. ...” 5237 numaralı Kanun Madde 51/7’ye göre hapis cezasının ertelenmesi kararından sonraki deneme süresi içerisinde, mahkûmun kasıtlı bir suç işlemesi ve/veya kendisine yüklenen yükümlülüklerle, hâkimin uyarısına rağmen, uymamakta ısrar etmesi hâlinde; ertelenen cezanın kısmen veya tamamen infaz kurumunda çektirilmesine karar verileceğine göre mahsup müessesesi de bu ihtimale dâhil olduğunda, 5275 numaralı Kanun Madde 98/1’e (gerek görüldüğünde) başvurulması mümkündür.

¹⁷ ÖZTÜRK/ERDEM, s. 441, 442, No. 843; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA, s. 847, 848; DEMİRBAŞ, s. 649; ÖZGENÇ, *Genel Hükümler*, b. 9, Ankara 2013, s. 830; TOROSLU, s. 419; CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, b. 7, İstanbul 2011, s. 589; HAKERİ, s. 624, 625.

¹⁸ Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu, Esas: 1940/5 Karar: 1940/68 numaralı ve 06.03.1940 tarihli karar, “... ve ancak beraat hükmü kat’ileştikten sonra işlenmiş olan suçtan mahkûmiyet hâlinde evvelce beraatla neticelenmiş olan suçtan dolayı mevkuf kaldığı müddetin beraatından sonra işleyeceği suçtan verilecek ceza müddetinden indirilmesi kanun hükümlerine uymayacağı çünkü sonradan işlenen ve mahkûmiyetle neticelenen suçu evvelce

süresi içerisinde yeniden suç işlendiği ve erteleme kararının geri alındığı hâllerde de buna uygun olarak, mahsubun, kısmen veya tamamen ceza infaz kurumunda infaz edilmesine karar verilen hapis cezasına uygulanması gerekir. Başka bir ifadeyle erteleme kararından önce tutuk olarak geçirilen sürenin, deneme süresi içerisinde işlenen yeni suç dolayısıyla verilecek mahkûmiyet hükmünden mahsubu, Yargıtay'ın yerleşmiş içtihatlarında da belirtildiği gibi mahkûma, âdeta suç işleme hürriyeti tanınmış olacağı için isabetli değildir. Aynı şekilde, tutuk olarak geçirilen sürenin, erteleme kararı verilen hapis cezasının süresinden fazla olması hâlinde; artan sürenin, deneme süresi içerisinde işlenen yeni suç dolayısıyla verilen mahkûmiyetten indirilmesi,

beraat kararına bağlanmış olan suçla birleştirmeye kanuni bir yol ve imkân bulunmadığı müttalaasına dayanılarak beraat eden bir şahsın beraat ettiği suçtan dolayı mevkufl kaldığı müddetin beraat kararından evvel – beraat kararı kat'ileşmezden evvel – işlemiş olduğu diğer suç için verilen ceza müddetine mahsubu icap ettiğine sülûsan ekseriyetle 6.3.1940 gününde karar verildi.” (<http://www.hukukturk.com>, erişim 9 Kasım 2014); Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Esas: 2006/1-4 Karar: 2006/7 numaralı ve 31.01.2006 tarihli karar, “... Tutuklu kalınan sürenin mahkûmiyetten mahsup edilebilmesi için, tutukluluğun mahsup yapılacak suçta konu mahkûmiyete ait olması gerekmeyip, sanığın tutuklu kaldığı suçtan dolayı verilecek hükmün kesinleşmesinden önce, işlemiş olduğu diğer bir suç nedeniyle de tutuklu kalınan sürenin mahsubu olanaklıdır. ... Burada önemli olan husus, mahsuba konu mahkûmiyete ait suçun, tutuklu kalınan suçtan verilen hükmün kesinleşmesinden önce işlenmesi olup, bunun da temel nedeni, sanığın daha önceden tutuklu kaldığı süreye güvenerek, yeniden bir suç işlemesine engel olmak düşüncesidir. ...” (UYAP Mevzuat ve İçtihat Programı, erişim 9 Kasım 2014); Yargıtay 2. Ceza Dairesinin, Esas: 2012/7285 Karar: 2012/9338 numaralı ve 11.04.2012 tarihli kararında da “... tutuklu kalınan sürenin mahkûmiyetten mahsup edilebilmesi için, tutukluluğun mahsup yapılacak suçta konu mahkûmiyete ait olması gerekmeyip, sanığın tutuklu kaldığı suçtan dolayı verilecek hükmün kesinleşmesinden önce işlemiş olduğu diğer bir suç nedeniyle verilen cezadan da tutuklu kalınan sürenin mahsubu olanaklıdır. ...” ifadelerine yer verilerek, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 31.01.2006 tarihli kararına atıf yapılmış; devamında “... 06.03.1940 tarihli ve 5/68 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında, “Beraat eden bir kişinin beraat ettiği suçtan dolayı tutuklu kaldığı sürenin, beraat kararı kesinleşmeden önce işlemiş olduğu diğer suç için verilen ceza süresinden mahsubunun gerektiği” belirtilmiş ve tutuklu kalınan suçtan beraat etmiş olma esas alınmışsa da, bunun nedeni beraatin zorunlu bir koşul olarak kabul edilmesi değil, sadece karara konu içtihadı birleştirmeyi gerektiren uyumsuzluğun beraat hükmüne ilişkin olmasıdır. Tutuklu kalınan suçtan dolayı beraat ya da mahkûmiyet hükmü verilmesi sonuca etkili değildir. ...” ifadeleriyle dikkat edilmesi gerekenin, tutuk kalınan suçtan dolayı verilen hükmün kesinleşmesinden önce işlenmiş bir suçun varlığı olduğuna işaret edilmiştir (UYAP Mevzuat ve İçtihat Programı, erişim 9 Kasım 2014). Aynı yönde bk. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Esas: 2003/8-291 Karar: 2003/303 numaralı ve 30.12.2003 tarihli karar (Kazancı Mevzuat ve İçtihat Programı, erişim 9 Kasım 2014); Yargıtay 6. Ceza Dairesi, Esas: 2007/16720 Karar: 2010/313 numaralı ve 20.01.2010 tarihli karar; Yargıtay 10. Ceza Dairesi, Esas: 2007/11007 Karar: 2007/9670 numaralı ve 20.07.2007 tarihli karar (UYAP Mevzuat ve İçtihat Programı, erişim 9 Kasım 2014). ÖZGENÇ'e göre 5237 numaralı Kanun Madde 63 düzenlemesiyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun, Esas: 1940/5 Karar: 1940/68 numaralı ve 06.03.1940 tarihli kararındaki içtihat, kanunlaştırılmıştır. Bk. ÖZGENÇ, *Genel Hükümler*, b. 9, s. 830, 831, s. 830'daki dipnot 340.

doktrindeki hâkim kanaate ve Yargıtay'ın yerleşmiş içtihatlarına aykırı olacaktır¹⁹.

Erteleme karardan önce tutuk olarak geçirilen süre, deneme süresi içerisinde yeniden işlenen suç dolayısıyla verilecek mahkûmiyet hükmünden mahsup edilemeyecek olmakla birlikte, kısmen veya tamamen ceza infaz kurumunda infaz edilmesine karar verilen cezadan mahsup edildiğinde de mahkûma, âdetâ suç işleme hürriyeti tanındığından bahsedilebilir. İfade edilmelidir ki tutuk olarak geçirilen sürenin, hiçbir şekilde mahsup edilmemesi, hakkında yalnızca erteleme kararının verilmiş olması nedeniyle mahkûmun bundan yararlanamaması sonucunu doğuracak, onun aleyhine bir hâl teşkil edecektir. Kaldı ki mahsubun, kısmen veya tamamen ceza infaz kurumunda infaz edilmesine karar verilen cezaya uygulanması hâlinde, erteleme kararının verilmesinden sonra işlenmiş bir suç dolayısıyla verilen cezadan mahsup değil; bilakis erteleme kararına müstenit suç dolayısıyla verilen cezadan mahsup söz konusudur. Daha açık ifadeyle burada, deneme süresi içerisinde işlenmiş ve erteleme kararının da geri alınması sonucunu doğurmuş, yalnızca bir suç söz konusudur ve mahsup, bu suç dolayısıyla verilen cezaya uygulanmamaktadır.

1.3.ERTELEME KARARINA MÜSTENİT SUÇ DOLAYISIYLA TUTUK OLARAK GEÇİRİLEN SÜRE İLE DAHA ÖNCE İŞLENEN BİR SUÇ DOLAYISIYLA VERİLEN MAHKÛMİYET HÜKMÜNÜN BULUNMASI

Bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezası için erteleme kararı verilmiş olmakla birlikte, bu karara müstenit suç dolayısıyla tutuk olarak geçirdiği bir süre bulunabilir. Bu sürenin, erteleme karardan önce işlenmiş bir suç dolayısıyla verilen mahkûmiyet hükmünden mahsup edilebilip edilemeyeceği de tartışılması gereken bir meseleyi oluşturmaktadır.

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun, Esas: 1940/5 Karar: 1940/68 numaralı ve 06.03.1940 tarihli kararında, her ne kadar, mahsup işleminin yapılabilmesi için tutuk kalınan suçtan dolayı kesinleşmiş beraat kararından önce işlenmiş bir suçtan dolayı mahkûmiyet hükmünün verilmiş olması aranmışsa²⁰ da Yargıtay Ceza Genel Kurulunun, Esas: 2006/1-4 Karar: 2006/7 numaralı ve 31.01.2006 tarihli kararı ile Yargıtay 1. Ceza Dairesinin, Esas: 1994/3293 Karar: 1994/2484 numaralı ve 18.07.1994 tarihli kararında da belirtildiği gibi önemli olan, tutuk kalınan suç dolayısıyla kesinleşmiş

¹⁹ Aksi yönde görüş için bk. BIYIKLI, s. 287.

²⁰ <http://www.hukukturk.com>, erişim 9 Kasım 2014.

hükümden önce işlenmiş bir suçun varlığıdır²¹. Tutuk kalınan suç dolayısıyla beraat kararı veya mahkûmiyet kararı verilmiş ve kesinleşmiş olabileceği gibi hapis cezasının ertelenmesi kararı da verilmiş olabilir. Bu durumda, erteleme kararına müstenit suç dolayısıyla tutuk kalınan sürenin, erteleme kararının verilmesinden önce işlenmiş bir suçtan dolayı mahkûmiyet hükümden mahsup edilmesi gerekir. Deneme süresi içerisinde yeniden suç işlediği takdirde, bu sürenin mahsup edilebileceği şeklindeki bir varsayımdan hareketle mahsup işleminin yapılmaması veya erteleme kararına müstenit suç dolayısıyla tutuk kalınan sürenin, erteleme kararı verilmiş hapis cezasının süresinden fazla olması hâlinde, artan süre esas alınarak mahsup işleminin yapılması, doğru olmayacaktır²².

²¹ Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Esas: 2006/1-4 Karar: 2006/7 numaralı ve 31.01.2006 tarihli karar, "... Ancak; İçtihadı Birleştirme Kararına konu olayda, bir suçtan beraat, diğer suçtan ise mahkûmiyet kararı verilmiş olması nedeniyle, sanığın daha önce işlediği suç nedeniyle tutuklu kalınan sürelerin mahsubu için, tutukluluğa konu soruşturmanın sonuçlanmasına gerek bulunup bulunmadığı ve tutuklu kalınan suçla ilişkin davanın beraatle sonuçlanması gerekip gerekmediği yönündeki düşünceler zaman içinde farklı uygulamalara yol açmış ise de, "tutukluluğun mahsubunda, tutuklu kalınan suçtan verilen kararın kesinleşme tarihinden önce bir başka suç ya da suçların işlenmesinin yeterli olduğu, tutuklu kalınan suçun beraat veya mahkûmiyetle sonuçlanmasının gerekmeceği" (1. CD. 18.07.1994-3293/2484, 9. CD. 25.09.2000-2351/2223), "İçtihadı Birleştirme Kararında her ne kadar mevkuf kalınan suçtan beraat etmiş olma esas alınmışsa da, bu karara hâkim olan mantık ve hava beraatin mutlak bir şart olarak kabul edildiğini göstermemekte olup, bu karara mevzuu davanın beraatle neticelenmesinden ibarettir." (As. Yar. 3. D. 09.03.1965-161/214) yönündeki görüşler uygulamada istikrar kazanmıştır. ..." (UYAP Mevzuat ve İçtihat Programı, erişim 9 Kasım 2014); Yargıtay 1. Ceza Dairesi, Esas: 1994/3293 Karar: 1994/2484 numaralı ve 18.07.1994 tarihli karar, "... TCK.nun 40. maddesi ile 6.3.1940 gün ve 5/68 sayılı İçtihadı Birleştirme kararlarının amaç ve içeriklerine göre; tutukluluğun mahsubunda ilke, tutuklu kalınan suçtan verilen kararın kesinleşme tarihinden önce bir başka suç ya da suçların işlenmesi yeterli olup, tutuklu kalınan suçun beraat veya mahkûmiyetle sonuçlanmasının gerekmeceği cihetle ..." (<http://www.hukukturk.com>, erişim 9 Kasım 2014).

²² Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Esas: 2003/8-291 Karar: 2003/303 numaralı ve 30.12.2003 tarihli karar, "... Somut olayda çözülmesi gereken uyumsuzluk; erteli mahkûmiyette tutuklu olarak kalınan sürenin diğer koşullarının bulunması hâlinde, bir başka suç nedeniyle hükmolunan cezadan mahsup edilip edilemeyeceği, edilebilirse mahsup süresinin belirlenmesi noktasında toplanmaktadır. ... Hükümlülüğe konu suç tutuklu kalınan suçtan verilen hükmün kesinleşmesinden önce 2.7.1999 tarihinde işlenmiş olup, TCY.nun 40. maddesinde ve 6.3.1940 gün ve 5/68 sayılı Yargıtay İBK.da belirtilen mahsup koşulları gerçekleşmiştir. Özel Dairece, cezası ertelenmiş olan mahkûmiyetle neticelenmiş davada tutuklu geçen sürenin bir başka suçtan dolayı vukubulan mahkûmiyetine mahsubuna olanak bulunmadığı, ancak tutuklulukta geçen sürenin, tecilli mahkûmiyet kararıyla verilen ceza miktarından fazla olması hâlinde mahsup kararı verilebileceği görüşüyle, sanığın tutuklu kaldığı 85 günün inceleme tarihinde 647 sayılı Yasanın 5/6. maddesinde belirtilen miktarlar üzerinden paraya çevrilerek, bu miktardan erteli mahkûmiyete konu 1.140.750.000 lira çıkarılmak suretiyle, kalan miktarın özgülüğü bağlayıcı cezaya dönüştürülmesi suretiyle 20 günlük sürenin mahsubuna karar verilmiş ise de, bu uygulama TCY.nun 95/2 ve 40. maddesindeki esaslara aykırıdır. TCY.nun

SONUÇ

Tutuklama – mahsup – erteleme müesseselerinin birlikte uygulanma hâllerine ilişkin olarak esasen üç ihtimalin varlığından bahsedilmesi mümkündür.

İlk ihtimal, bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezasından önce tutuk olarak geçirdiği süre ile hakkında hükmolunan hapis cezasının süresinin birbirini karşılması hâlidir. İfade edilmelidir ki 5237 numaralı Kanun'un sisteminde, hapis cezasının ertelenmesi, cezanın özel bir infaz biçimi niteliğindedir²³. Ayrıca erteleme kararından sonra, hakkında denetimli serbestlik tedbirlerine karar verilmese de mahkûmun, kasıtlı bir suç işlemeden geçirmesi gereken bir deneme süresi muhakkak olacaktır. Bu durumda, daha önce tutuk olarak geçirilen sürenin, hükmolunan hapis cezasının süresini karşıladığı hâllerde, mahsup işlemi yapılarak, cezanın infaz edilmiş olduğunun kabulü gerekir²⁴.

İkinci ihtimal, bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezasından önce tutuk olarak geçirdiği sürenin, hakkında hükmolunan hapis cezasının süresini karşılamaması hâlidir. Burada da kendi içerisinde iki ihtimalin varlığından bahsedilmesi mümkündür. Şöyle ki ilk ihtimal, bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezasından, tutuk olarak geçirdiği sürenin mahsup edilmesiyle hapis cezasının süresinin, erteleme sınırı içerisinde kalabilecek

95. maddesinin 2. fıkrasında; *cürüm ile mahkûm olan kimsenin, deneme süresi içerisinde, işlediği bir cürümden dolayı evvelki ceza cinsinden yahut hapis veya ağır hapis cezasına mahkûm olmaması hâlinde, tecil edilmiş mahkûmiyetin vaki olmamış sayılacağı hükmünü taşımakta olup, Özel Daire uygulaması yasa tarafından vaki olmamış sayılabilecek bir mahkûmiyetin infazı sonucunu doğuracaktır; bu kabul deneme süresi içerisinde yeniden suç işlenebileceği varsayımından hareketle, tutukluluğun iki kez mahsup edilmesi ihtimalini ortadan kaldırmaya yönelik ise de, deneme süresi içerisinde suç işlenmediği takdirde, adalet ve hakkaniyet gereği olarak hükümlü lehine kabul edilmiş bir kurumun, hükümlü aleyhine uygulanması sonucunu doğurur. Bu itibarla hükümlünün, ertelemeye konu hüküm nedeniyle göz altında kaldığı 1 ve tutuklulukta kaldığı 85 günün, ertelemeye konu suçla ilgili hükmün kesinleşmesinden önce işlediği ... suçundan hükmolunan 4 yıl 2 ay hapis cezasından mahsubu gerektiğinden, ...*" (<http://www.hukukturk.com>, erişim 9 Kasım 2014). Aynı yönde bk. Yargıtay 8. Ceza Dairesi, Esas: 2003/12131 Karar: 2003/6409 numaralı ve 12.02.2004 tarihli karar (KAZANCI Mevzuat ve İçtihat Programı, erişim 9 Kasım 2014).

²³ YENİDÜNYA, s. 63; KOCA/ÜZÜLMEZ, s. 545; Nitekim 5237 numaralı Kanunun, Hapis Cezasının Ertelenmesi başlığını taşıyan 51 inci maddesinin gerekçesinde, bu hususa işaret edilmiştir: "... Bu düzenlemede, erteleme, ... ceza infaz kurumu hâline getirilmiş ..." Madde gerekçesi için bk. ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner, *Gerekçeli Ceza Kanunları*, 13. Baskı, Ankara 2012, s. 75.

²⁴ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA, *Genel Hükümler*, s. 761; ÖZTÜRK/ERDEM, s. 381, No. 719; CENTEL, s. 808; HAKERİ, s. 572; YENİDÜNYA, s. 66; ÇOLAK/ALTUN, s. 165; İNCE, s. 243; TÖNGÜR, s. 74. Aksi yönde görüş için bk. ZAFER, s. 386.

olmasıdır. Bu durumda, hükmolunan hapis cezasının iki yıl olması hâlinde ertelenebileceğini ifade eden; diğer deyişle infaz edilmesi gereken cezaya değil, bilakis hükmolunan somut cezaya itibar edileceği belirtilen kanunun lafzı dolayısıyla ertelemeye karar verilemeyecektir. Aksi yöndeki bir kabul, mahsup müessesesinin, cezanın, ceza infaz kurumunda infaz edileceği kısmını etkilemesi nedeniyle mahiyeti itibariyle bağdaşmayan müesseselerin telif edilmesi sonucunu da doğuracaktır²⁵.

İkinci ihtimal, bireyin, hakkında hükmolunan hapis cezasının erteleme sınırı içerisinde kalması; fakat tutuk olarak geçirdiği sürenin de bulunmasıdır. Bu durumda da hem ertelemenin bölünmezliği ilkesi hem mahsup ve erteleme müesseselerinin telif edilememesi nedeniyle hükmolunan cezanın, mahsup neticesinde kalan kısmının değil, bilakis tamamının ertelenmesine karar verilmesi gerekir²⁶. Bu ihtimalde, deneme süresi içerisinde yeniden bir suç işlendiği takdirde, erteleme kararının geri alınması nedeniyle kısmen veya tamamen ceza infaz kurumunda infaz edilmesine karar verilen cezaya, mahsup işleminin uygulanması mümkündür²⁷. Nitekim 5275 numaralı Kanun Madde 98 hükmü de buna izin verici niteliktedir²⁸.

Üçüncü ihtimal ise erteleme kararına müstenit suç dolayısıyla tutuk kalınan süre ile erteleme kararından önce işlenmiş bir suçtan dolayı mahkûmiyet hükmünün verilmesidir. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun, Esas: 1940/5 Karar: 1940/68 numaralı ve 06.03.1940 tarihli kararında, her ne kadar, tutuk kalınan suçtan dolayı kesinleşmiş beraat kararından önce işlenmiş bir suçtan dolayı mahkûmiyet hükmünün verilmiş olması hâlinde, mahsup işleminin yapılabileceği belirtilmiş olsa da buradaki hukuki gerekçe, tutuk kalınan suç dolayısıyla kesinleşmiş bir beraat veya mahkûmiyet hükmünden sonra mahkûmun suç işlemesi hâlinde, yine de mahsup işleminin yapılabileceği kabul edildiğinde, mahkûma, suç işleme hususunda âdeta açık çek verilmiş

²⁵ İÇEL/SOKULLU – AKINCI/ÖZGENÇ/SÖZÜER/MAHMUTOĞLU/ÜNVER, s. 380; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA, *Genel Hükümler*, s. 761; ÖZGENÇ, *Gazi Şerhi*, s. 655; ÖZGENÇ, *Ertelme*, s. 108; ÖZGENÇ, *Genel Hükümler*, b. 9, s. 827; ZAFER, s. 385, 386; KOCA/ÜZÜLMEZ, s. 548; YENİDÜNYA, s. 66; TURHAN, s. 33; İNCE, s. 243; ÇOLAK/ALTUN, s. 165; SIZIROĞLU, s. 467. Aksi yönde görüş için bk. ÖZTÜRK/ERDEM, s. 381, No. 719.

²⁶ DÖNMEZER/ERMAN, s. 33; DEMİRBAŞ, s. 670; GÜNAY, s. 78; EREM, s. 890; GÖZÜ-BÜYÜK, s. 558.

²⁷ BIYIKLI, s. 287.

²⁸ ÖZGENÇ, *Genel Hükümler*, b. 9, s. 829.

olmasıdır²⁹. Bu nedenle erteleme kararından önce işlenmiş olması kaydıyla erteleme kararına müstenit suç dolayısıyla tutuk kalınan sürenin de önceki suç dolayısıyla verilen mahkûmiyet hükmünden mahsubu mümkündür³⁰.

KAYNAKÇA

Makaledeki Yargıtay kararları, <http://www.hukukturk.com> şeklindeki internet adresinden, UYAP Mevzuat ve İçtihat Programından ve KAZANCI Mevzuat ve İçtihat Programından alınmıştır.

ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner, *Ceza Hukuku Genel Hükmümler*, 7. Baskı, Ankara 2013.

ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner, *Gereğçeli Ceza Kanunları*, 13. Baskı, Ankara 2012.

BIYIKLI, Hasan, Tutukluluk Süresinin Ceza Mahkûmiyetlerinden İndirilmesi, *Yargıtay Dergisi*, C. 9, Sa. 3, 1983, s. 272-289.

BİRSEN, Müfit, Tecil, *Adalet Dergisi*, Sa. 5, Yıl: 41, Mayıs 1950, s. 633-641.

CENTEL, Nur, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararları Işığında Tutuklama Hukukuna Eleştirel Yaklaşım, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 17, Sa. 1-2, 2011, s. 48-92 (http://dosya.marmara.edu.tr/huk/fak%C3%BCitedergisi/2011C.17S.1-2/48-942011_C.17-S1-2_.pdf, erişim 10 Haziran 2014).

CENTEL, Nur, Yeni Türk Ceza Yasası'nın Yaptırımlar Sistemine Eleştirel Yaklaşım, *Prof. Dr. Yavuz Alangoya için Armağan*, İstanbul 2007, s. 791-818.

CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, b. 9, İstanbul 2012.

CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, b. 7, İstanbul 2011.

²⁹ ÖZTÜRK/ERDEM, s. 441, 442, No. 843; DEMİRBAŞ, s. 649.

³⁰ Aynı yönde bk. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Esas: 2003/8-291 Karar: 2003/303 numaralı ve 30.12.2003 tarihli karar (<http://www.hukukturk.com>, erişim 9 Kasım 2014); Yargıtay 8. Ceza Dairesi, Esas: 2003/12131 Karar: 2003/6409 numaralı ve 12.02.2004 tarihli karar (KAZANCI Mevzuat ve İçtihat Programı, erişim 9 Kasım 2014).

ÇOLAK, Halûk/ALTUN, Uğurtan, *Türk Ceza Hukukunda Ceza ve Güvenlik Tedbirleri*, Ankara 2007.

DEMİRBAŞ, Timur, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Baskı, Ankara 2013.

DÖNMEZER, Sulhi, Mevkufen Çekilmiş Olan Cezanın Tecili, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. X, Sa. 3-4, 1945, s. 861-862.

DÖNMEZER, Sulhi, Mevkufen Geçirilen Cezanın Tecili, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. X, Sa. 1-2, 1944, s. 409-410.

DÖNMEZER, Sulhi/ERMAN, Sahir, *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku*, C. III, b. 9, İstanbul 1983.

EREM, Faruk, Cezaların Tecili Kararı ve Bunun Neticeleri, *Adalet Dergisi*, Sa. 8, Yıl: 39, Ağustos 1948, s. 885-902.

GÖZÜBÜYÜK, A. Pulat, Erteleme Dileğini Yargıcın Reddedemeyeceği Hal, *Adalet Dergisi*, Sa. 6, Yıl: 36, Haziran 1945, s. 556-560.

GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat, *Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi*, b. 5, İstanbul 1988.

GÜNAY, Erhan, *Uygulamalı – İçtihatlı – Notlu Türk İnfaz Hukuku*, 3. Baskı, Ankara 1996.

HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15. Baskı, Ankara 2013.

İÇEL, Kayıhan, Mevkufen Geçen Müddetin Ceza Mahkûmiyetlerinden Mahsubu, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 29, Sa. 3, 1963, s. 560-579 (<http://journals.istanbul.edu.tr/iuhfm/article/view/1023004940/1023004480>, erişim 9 Kasım 2014).

İÇEL, Kayıhan/SOKULLU – AKINCI, Füsun/ÖZGENÇ, İzzet/SÖZÜER, Adem/MAHMUTOĞLU, Fatih S./ÜNVER, Yener, *İçel Yaptırım Teorisi*, b. 2, İstanbul 2002.

İNCE, Hüseyin, *Türk Ceza Hukukunda Kısa Süreli Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenek Yaptırımlar*, Ankara 2007.

KAŞKA, Hakan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hapis Cezasının Ertelenmesi Müessesesi, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Erzurum 2013.

KOCA, Mahmut, Tutuklamada Oranlılık İlkesi Çerçevesinde 2002 CMUK Tasarısının “Adli Kontrol” Tedbirinin Değerlendirilmesi, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 5, Sa. 2, 2003, s. 109-142 (<http://web.deu.edu.tr/hukuk/dergiler/DergiMiz5-2/PDF/koca4.pdf>, erişim 10 Haziran 2014).

KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. Baskı, Ankara 2013.

KUNTER, Nurullah, *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, b. 9, İstanbul 1989.

ÖNDER, Ayhan, *Ceza Hukukunda Tecil ve Benzeri Müesseseler (Mukayeseli Hukukta ve Hukukumuzda)*, İstanbul 1963.

ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, M. Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2011.

ÖZGENÇ, İzzet, Bir Ceza İnfaz Rejimi Olarak Erteleme, *Anayasa Yargısı Dergisi*, *Anayasa Mahkemesi'nin 39. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler (25-26 Nisan 2001)*, C. 18, Ankara 2001, s. 99-147.

ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. Baskı, Ankara 2011.

ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, b. 9, Ankara 2013.

ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler)*, b. 2, Ankara 2005.

ÖZTÜRK, Bahri/ERDEM, Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, 11. Baskı, Ankara 2011.

ÖZTÜRK, Bahri/TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/SIRMA, Özge/SAYGILAR KIRIT, Yasemin F./ÖZAYDIN, Özdem/ALAN AKCAN, Esra/ERDEN, Efser, *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ed. ÖZTÜRK, Bahri, 6. Baskı, Ankara 2013.

PAMUK, Gülfem, Ceza Muhakemesi Hukukunda Tutuklunun Salıverilme Talebinin İncelenme Usulü, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 17, Sa. 1-2, 2011, s. 265-281 (http://dosya.marmara.edu.tr/huk/fak%C3%BClitedergisi/2011C.17S.1-2/265-2812011_C.17-S1-2_.pdf, erişim 10 Haziran 2014).

SIZIROĞLU, Bahaettin, Cezaların Tecili, *Askerî Adalet Mecmuası*, Sa. 7, Yıl: 2, Aralık 1956, s. 460-473.

ŞAHİN, Cumhur, *Ceza Muhakemesi Hukuku – I –*, 4. Baskı, Ankara 2013.

TOROSLU, Nevzat, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 19. Baskı, Ankara 2013.

TOROSLU, Nevzat/FEYZİOĞLU, Metin, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 11. Baskı, Ankara 2013.

TÖNGÜR, Ali Rıza, Ceza Hukukunda Yeni Boyutlarıyla Erteleme, *İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi*, İstanbul 2008.

TURHAN, Faruk, Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Cezaların Ertelenmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Atatürk'ün 125. Doğum Yılına Armağan*, C. X, Sa. 3-4, 2006, s. 27-54.

YENİDÜNYA, Ahmet Caner, 5237 sayılı TCK'da Hapis Cezasının Ertelenmesi, *Hukuki Perspektifler Dergisi*, Sa. 7, Temmuz 2006, s. 62-69.

YÜCE, Turhan Tufan, *Ceza Hukukunun Temel Kavramları*, Ankara 1985.

ZAFER, Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1 – 75*, İstanbul 2010.

KISALTMALAR CETVELİ

b.	: Bası
Bk.	: Bakınız
C.	: Cilt
Ed.	: Editör
No.	: Numara
s.	: Sayfa
Sa.	: Sayı